

SAKSFRAMLEGG

Til:
Fakultetsstyret for Det helsevitenskapelige fakultet

Møtedato:
23.03.2022

Sak:

Håndtering av avsetninger ved Det helsevitenskapelige fakultet 2021

Innstilling til vedtak:

1. Fakultetsstyret ber dekanen redusere forpliktelser på fakultetets strategiske midler med 10 mill. kr for 2022.
2. Fakultetsstyret vedtar å avvike fra gjeldende måltall på 7% avsetninger for fakultetets institutt.
3. Fakultetsstyret vedtar å omdisponere avsetninger fra fellesadministrasjonen.

Bakgrunn:

I FS 4/22¹ fikk fakultetsstyret presentert sak på justert budsjettramme for fakultetet. Etter implementering av vedtak, budsjetterer fellesadministrasjonen nå med et merforbruk på 16,2 mill. kr, som blant annet kommer av rammekutt tilknyttet pensjon, reise og avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen (ABE) for 2022. Dette er gjort for å skjerme instituttene for kutt på kort sikt og tilby omstillingstid før nevnte kutt eventuelt føres ned på instituttenes fra og med 2023. I tillegg budsjetteres det med et merforbruk på 31,7 mill. kr tilknyttet AKM, som kommer i tillegg til allerede påløpte merkostnader på 49,4 mill. kr. I saken om justert budsjettramme for 2022 foreslås omdisponering av avsetninger fra enhetene som en mulighet for å dekke inn budsjettert merforbruk for 2022.

Siden justert budsjettramme for 2022 ble lagt frem har den økonomiske situasjonen endret seg nok en gang. Disponeringen av fakultetets strategiske midler har økt, og man har nå en disponering ut over den tilgjengelige rammen med 21 mill. kr i 2022. Bakgrunnen for overdisponeringen er en forpliktelse til anskaffelse av undervisningskritisk utstyr på IKO. Fakultetet hadde satt av midler til anskaffelsen frem i tid, men kostnaden viser seg å bli dobbelt så høy og anskaffelsestidspunktet tidligere enn først antatt. Av nytt reglement for statlige universiteter og høyskolars oppbygging og bruk av avsetninger, som ble innført per 01.01.2021² fremkommer det at UiT ikke kan ha negative avsetninger på investeringer. Som en følge av dette har dekanen måtte fremskynde finansieringen av forpliktelser knyttet til utstyrsinvesteringer i fakultetets strategiske midler, hvilket fører til en stor overdisponering i 2022.

¹ FS 4/22 Justert budsjettramme Helsefak 2022, ephorte ref 2021/1289-24

² S 51/20 Nytt reglement for statlige universiteter og høyskolars oppbygging og anvendelse av ubrukte budsjettmidler (avsetninger), ephorte ref 2020/7312-2

Basert på overnevnte momenter mener fakultetsledelsen at fakultetets økonomiske risiko er for høy i inneværende år.

Alternativer for håndtering av fakultetets økonomiske risiko

Målet for styret bør per nå være å redusere fakultetets totale økonomiske risiko på kort sikt, slik at man kan sette søkelys på det langsiktige bildet. I det videre vil to alternativer for å redusere fakultetets økonomiske risiko, herunder fellesadministrasjonens overbudsjettering for å bufre for kutt og for å ivareta investeringsbehov, på kort sikt presenteres.

Første alternativ – omdisponering av avsetninger

I fakultetets flerårige budsjettfordelingsmodell³ legges det opp til at den enkelte budsjettenhet skal kunne disponere sine avsetninger mellom år. Dette må imidlertid balanseres opp mot tak på avsetninger, samt behovet for å dekke inn rammekutt og merkostnader AKM.

Styret fikk i saken om justert budsjettmodell 2022 presentert muligheten for omdisponering av avsetninger fra enhetene. I henhold til FS 36/18⁴ kan fakultetsstyret vedta å omdisponere avsetninger ut over 7% fra fakultetets enheter. For 2020 vedtok styret omdisponering av 63,5 mill. kr fra fakultetets enheter i FS 7/21⁵. I saken ble det også vedtatt mulighet for skjerming av avsetninger, da det viste seg at flere institutt hadde tydelige forpliktelser ut over tillatt avsetningsnivå på 7%. I styresaken ble det derfor skissert prinsipper for hvilke avsetninger som måtte skjermes, ut over måltallet på 7%.

I år er avsetningsnivået betydelig lavere som følge av fjorårets omdisponering. Fakultet har per 31.12.2021 61,6 mill. kr i positive avsetninger⁶. Dette utgjør 6 % av fakultetets totale bevilgning fra KD for 2021. Som det fremkommer av vedlegget, er imidlertid nivå på avsetninger svært varierende. Basert på noe justerte prinsipper for skjerming av avsetninger, vil man kunne omdisponere ca. 22,5 mill. kr fra fakultetets enheter. Etter dialog med enhetene oppleves det imidlertid vanskelig å sette absolutte grenser for skjerming av avsetninger, da enhetene har svært ulike behov og ønsker knyttet til skjermingsprinsippene. Se vedlegg for detaljert oversikt over avsetninger og prinsipper for skjerming.

Skulle styret vedta omdisponering av avsetninger fra enhetene vil midlene benyttes til å redusere overbudsjetteringen på fellesadministrasjonen i 2022. En omdisponering av avsetninger fra enhetene vil redusere fakultetets økonomiske risiko i noe grad.

Tilgjengelige avsetninger fra fellesadministrasjonen ønskes omdisponert uavhengig av hvordan instituttets avsetninger håndteres. Etter skjerming vil man kunne omdisponere 9,9 mill. kr. Detaljene rundt avsetningenes art fremkommer i sak om årsregnskap for 2021. Avsetninger fra fellesadministrasjonen omdisponeres for å redusere overbudsjetteringen i 2022.

Andre alternativ – reduksjon i fakultetets strategiske midler

En alternativ tilnærming til å redusere fakultetets risiko, er å redusere forpliktelsene på de strategiske midlene for 2022. Styret presenteres for denne løsningen da fakultetets strategiske midler er disponert ut over årets ramme med 21 mill. kr. Skulle styret vedta denne tilnærmingen vil

³ FS 19/21 Justert flerårig budsjettfordelingsmodell Helsefak fra 2022, ephorte ref 2021/65-6

⁴ FS 36/18 Håndtering av avsetninger ved Helsefak, ephorte ref 2018/1041-17

⁵ FS 7/21 Håndtering av avsetninger ved Det helsevitenskapelige fakultet 2020, ephorte ref 2020/894-10

⁶ Årsregnskap 2021 – Det helsevitenskapelige fakultet, ephorte ref 2021/65-22

det arbeides mot å redusere overdisponeringen med 10 mill. kr for 2022, slik at disponeringen igjen synes forsvarlig.

Fakultetsledelsen har i forkant av denne styresaken hatt dialog med samtlige enheter som har både for høye avsetninger og forpliktelser på de strategiske midlene. I møtene fikk enhetene presentert første og andre alternativ for håndtering av avsetninger. De ble oppfordret til å si noe om hvordan de ulike alternativene vil påvirke deres enhet, men ingen innspill ble endelig konkludert i påvente av styrets vedtak. Etter denne møteserien ser man at dette alternativet har potensiale som er mulig for dekanen å følge opp.

Dekanens vurdering

Etter dialog med fakultetets enheter mener fakultetsledelsen det vil være hensiktsmessig å ikke omdisponere avsetninger fra instituttene. Det pekes på bindinger knyttet til store deler av avsetningene, i tillegg til at flere enheter budsjetterer ut over rammen for årene fremover. Basert på dette vil dekanen anbefale styret å ikke omdisponere avsetninger fra instituttene, men redusere strategiske forpliktelser fra 21 mill. kr til 11 mill. kr. Fakultetsledelsen vil da arbeide målrettet med reduksjon i forpliktelser, hvor instituttene med avsetninger ut over måltallet på 7% vil vektlegges ekstra. Fakultetsstyret vil få presentert en oppdatert status i forbindelse med økonomirapport for 1. tertial. Denne løsningen vil samlet sett justere fakultetets økonomiske risiko til et akseptabelt nivå.

Omdisponering av avsetninger på fellesadministrasjonen anbefales i tillegg, uavhengig av håndteringen av avsetninger på instituttene. Ved et slikt vedtak vil fakultetets samlede økonomiske risiko reduseres på kort sikt, og man vil være i en posisjon hvor fokuset kan rettes mot håndtering av det langsiktige bildet.

Fakultetet har fortsatt store negative avsetninger tilknyttet AKM, det forventes en disponering ut over rammen på de strategiske midlene for inneværende år og fellesadministrasjonen vil fortsatt overbudsjettere noe knyttet til ordinær drift for å skjerme instituttene for ytterligere kutt i 2022. I kommende fakultetsstyremøter vil styret involveres i en større prosess rundt håndtering av kutt, fakultetets overordnede økonomiske risikobilde, håndtering av negative avsetninger knyttet til AKM, samt et eventuelt fremtidig handlingsrom på fellesadministrasjonen.

Gunbjørg Svineng

dekan

—

Kjetil Kvalsvik

fakultetsdirektør

—

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

Saksbehandler: seksjonsleder Ann-Sofie Rydningen og rådgiver Marie Falck Mentzoni, Seksjon for organisasjon og økonomi Helsefak.

Vedlegg:

Avsetninger per enhet